

РЕЗОНАНС

Шановна редакціє газети «День»!

У числах 1 і 8 грудня вашої газети опублікована лекція Дмитра Павличка «Український патріотизм Юліуша Словацького», яка надзвичайно

актуальна в сучасних польсько-українських відносинах. В історії наших народів є спільні вороги, спільні друзі та спільні генії. Таким є польський поет-романтик Юліуш Словацький, який народився 1809 р. у Кременці (Тернопільська обл.). Повітовий Кременець, як і вся половина Польщі, після третього поділу Речі Посполитої увійшов до складу Російської імперії. У мальовничому місті, опіяному духом легенд, давньої історії, військової звитяги, — центрі культури і науки краю, Юліуш збирав у себе українські народні думи, пісні, звичаї та обряди. Тут у нього зароджуються поетичні здібності та український патріотизм, про який так переконливо пише Дмитро Павличко.

Тут збереглося багато пам'яток історії та архітектури цих часів. У комплексі будівель єзуїтського колегіуму було засновано Вищу Волянську гімназію, в якій деякий час навчався Юліуш і викладав польську словесність його батько — Евзебіуш Словацький. Зберігся родинний будинок Словацьких, де розташований єдиний на дві країни музей Поета. Кременчани зберегли надгробний пам'ятник на могилі матері Юліуша — Соломії.

Мабуть, так трапилося, що в числі газети за від 8 грудня опублікована також стаття «Непрочитаний «український Гомер» — теж про Кременець, бо ж Улас Самчук із 1921-го до 1927 року навчався у приватній українській гімназії. Під час німецької окупації 1941 — 1943 рр. він, як редактор газети «Волинь», часто відвідував своє рідне село Тиллявку та Кременець. Кілька його патріотичних статей було надруковано в газеті «Кременецький вісник».

Улас Самчук, як і Ю. Словацький, у своїх творах, особливо в автобіографічному романі «Юність Василя Шеремети», згадує про Кременець. Юліуш Словацький та Улас Самчук (1905 р. нар.) жили в різних епохах, але їм обом довелося залишити свою батьківщину через російську експансію.

Словацький після поразки Варшавського повстання 1830 — 1831 рр. вимушений був емігрувати. Помер 1849 р. у Парижі, його поховали на кладовищі Монмартр. Вдячні нащадки після відволення Речі Посполитої Польської перепоховали прах Словацького у Краківському замку Вавель, поряд із саркофагом Адама Міцкевича. Там міститься урна із землею з могили матері, котра пережила сина на шість років.

Мирослав Ярій вручає примірники «Дня» директору музею Юліуша Словацького Тамарі Сеніній

Кременець Юліуша Словацького та Уласа Самчука

Дякуємо «Дню» за опубліковані матеріали про величні постаті нашого краю

Улас Самчук, передбачаючи, що чекає на нього після приходу других «совєтів», переїжджає до Західної Німеччини, перебуває в таборі для переміщених осіб до 1948 р. Вїїхав у Канаду, в якій його творче життя було досить плідним. Помер 1987 р., похований в Онтаріо. Імена Юліуша Словацького та Уласа Самчука увічнені в пам'ятниках, в назвах вулиць, музеїв Волині.

Активісти кременецької «Просвіти», колектив Тиллявського літературно-меморіального музею Уласа Самчука, директор Петро Панасюк вдячні редакції газети «День» за опубліковані матеріали про величні постаті нашого краю. Дякуємо професорці Ірині Руснак за справжній сюрприз шану-

вальникам таланту Уласа Самчука та повернуті із забуття романи «Сонце та «Саботаж УВО». Бажаємо їй адо- пошуків та творчих успіхів. А ми ч- яву цих книжок, чекаємо, що Ула- наше дозвілля «на білому чи ворон-

Примірники «Дня» №№ 212 2 грудня і 222-223 за 8 — 9 грудня п- директору музею Юліуша Словацького Тамарі Сеніній (на фото).

Мирослав ЯРІЙ, член Кременецького РО «Просвіта» ім. Т. Шевченка

